

Možnosti zdaňování znalecké činnosti u fyzických osob

Possibilities of Taxing Expert Services of Physical Persons

ABSTRAKT: Příspěvek se zabývá možnostmi zdaňování znalecké činnosti u fyzických osob (samostatná výdělečná činnost). Je definován právní rámec zdanění v letech 2017 a 2018. Na modelových příkladech jsou postupně vysvětleny kroky, které mohou poplatníkovi usnadnit rozhodování při výpočtu daňové povinnosti. Jak z výsledků vyplývá, neexistuje jediná univerzální varianta. Vždy záleží na variabilních hodnotách u konkrétního poplatníka. Svobodná volba mezi variantami s sebou může nést dodatečné povinnosti při změně u uplatňování výdajů. Musí být respektována pravidla a zákonné postupy. V samostatných kapitolách je zmíněna i povinnost odvádět sociální a zdravotní pojištění, což je nedílnou součástí daňových povinností každého poplatníka. Příspěvek byl publikován na XXVII. mezinárodní konferenci Expert Forensic Science 2018.

KLÍČOVÁ SLOVA: daňová optimalizace, daň z příjmů fyzických osob, zdanění

ABSTRACT: The paper deals with the possibilities of taxing expert services of physical persons (self-employment). The legal framework for taxation in the years 2017 and 2018 is defined. Model examples are used to clearly explain steps that can help taxpayers make decisions about calculating their tax liability. As the results show, there is no one universal solution. It always depends on variable values of a particular taxpayer. Freedom of choice between options may entail additional obligations with a change in expense deduction. Rules and legal procedures must be respected. In separate chapters, the obligation to pay social and health insurance, which is an integral part of tax obligations of each taxpayer, is also mentioned. The paper was published at XXVII. International conference Expert Forensic Science 2018.

KEYWORDS: tax avoidance, personal income tax, taxation

1. ÚVOD

Znalecká činnost je v České republice vykonávána takovými fyzickými osobami (popř. znaleckými ústavy), které splňují veškeré požadavky pro jejich jmenování. Jedná se nejen o osoby, které mají dostatečné znalosti a vhodné osobnostní předpoklady pro vykonávání činnosti, ale v některých oborech musí splňovat i např. požadavky související s délkou praxe (zákon č. 36/1967 Sb.). Z toho vyplývá, že se jedná o renomované (vybrané) odborníky, kteří zpracovávají své posudky nejen pro potřeby (i) řízení před orgány veřejné moci, ale také v souvislosti s právními úkony (ii) fyzických a (iii) právnických osob. Tyto tři skupiny se obracují na znalce v takových otázkách, jejichž zodpovězení není (obvykle) možné získat jinou cestou.

Znalec se tak dostává do postavení, ve kterém (spolu)rozhoduje o životech jiných lidí. Jeho stanovisko může mít až likvidační dopad nejen pro osoby, zvířata a věci, ale též na společnost jako takovou (např. posouzení vlivu na životní prostředí). Jedná se tak o velmi záslužnou a zodpovědnou práci, za kterou by měl být znalec i odměněn. Za zpracování posudků pro občany a právnické osoby se znalci mohou předem se zadavatelem dohodnout na odměně.

U posudků pro orgány veřejné moci tuto možnost nemají.

Hodinová sazba se tak pohybuje v rozpětí 100 Kč až 350 Kč (Vyhláška 37/1967 Sb.), neboť závisí na náročnosti a míře odborných znalostí. Maximální výše však není přidělována automaticky, nebo může být ještě dodatečně krácena. Výsledná odměna tak není adekvátní, protože znalci obětují této práci více času, než za který jsou placeni. Jedná se o dlouhodobý stav, na který znalci upozorňují více než 10 let. Jak uvádějí např. Bradáč, Vémola a Bradáč (2008), výše *hodinové sazby při požadované špičkové úrovni neodpovídá při horní sazbě 350 Kč/h ani průměrné mzdě v ČR*. To však není konečná výše čisté odměny. Z příjmů, kterých dosahují znalci, je nutné vypočítat a odvést daň z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení (dále jen sociální pojištění) a pojistné na veřejné zdravotní pojištění (dále jen zdravotní pojištění). Reálná výše čisté odměny je tak u znalců ještě nižší.

2. CÍL A METODIKA

Cílem příspěvku je na základě zhodnocení stávajících účinných daňových zákonů vyhodnotit a navrhnout optimální formu zdanění příjmů znalců – fyzických osob – v letech 2017 a 2018. Současně

Dodáno autory do redakce 26. 2. 2018. • Recenzní řízení od 2. 3. do 26. 3. 2018.

Ing. et Ing. Pavel Semerád, Ph.D., Ústav účetnictví a daní, Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, Brno, 613 00, e-mail: pavel.semerad@atlas.cz
Ing. Lucie Semerádová, Ph.D., Katedra účetnictví a daní, AKADEMIE STING, o. p. s., Stromovka 1, 637 00 Brno, e-mail: lucie.semeradova@email.cz

je nezbytnou podmínkou uvedení následných kroků, které povedou k řádnému splnění všech povinností vyplývajících i z jiných právních předpisů.

Pro naplnění stanoveného cíle jsou využity modelové příklady, na kterých je vysvětlena problematika zdanění fyzických osob dle zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů v aktuálním znění (dále jen DzP) s dopadem na platbu sociálního a zdravotního pojištění.

3. DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby. V případě, že jsou daňovými rezidenty (více v § 2, odst. 4 DzP), jejich daňová povinnost se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů v České republice, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. V případě daňových nerezidentů se jejich daňová povinnost vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů v České republice.

Příjmy fyzických osob se dělí do pěti dílčích základů daně:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z nájmu (§ 9),
- ostatní příjmy (§ 10).

Výpočet každého dílčího základu daně (DZD) podléhá vlastnímu postupu. Pokud se zaměříme na znaleckou činnost, potom tato bude zdaňována převážně v § 7 – osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) a v případě znalce ad hoc mohou být tyto příjmy zdaněny podle § 10. Rozdíl v obou paragrafech je ten, že v případě opakující se souvislé činnosti, musí být příjmy daněny jako samostatná výdělečná činnost, která podléhá účasti na sociálním a zdravotním pojištění.

V případě, že se jedná o jednorázový příjem (př. znalec ad hoc), může být takový příjem zdaněn v § 10. Výhoda je v tom, že pokud úhrnné příjmy v tomto dílčím základu nepřekročí 30 000 Kč (v jednom zdaňovacím období), jsou tyto příjmy osvobozeny (§ 10 odst. 3, DzP) a daň se neodvádí. Dále pak tyto příjmy nepodléhají sociálnímu a zdravotnímu pojištění a to ani tehdy, pokud je překročená výše uvedená částka 30 000 Kč.

3.1 Příjmy ze závislé činnosti

DZD § 6 se vypočítá jako úhrn peněžních a nepeněžních příjmů navýšených o zákonné sociální (25 %) a zdravotní pojištění (9 %), které odvádí zaměstnavatel. Znalci by v takovém případě plynul příjem, pokud by jeho zaměstnavatel zpracovával znalecký posudek. I když je tato forma možná, nebude s ohledem na rozsah příspěvku zohledněna.

3.2 Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti

Právě do tohoto dílčího základu daně bude s největší pravděpodobností spadat největší část zdanění znalecké činnosti.

Výpočet DZD (§ 7) je, podle teorie, velmi jednoduchý. Jedná se o rozdíl mezi příjmy a výdaji. Příjmem se rozumí příjem peněžní nebo nepeněžní, příp. dosažený směnou. V případě znalců se jedná o úhrn veškerých odměn za jejich činnost s výjimkou plátců daně z přidané hodnoty, u nichž je DPH odečteno a příjem je tak jen úhrn základů daně DPH. Fyzické osoby, jejichž obrat nepřekročí 25 mil. Kč, mohou vést pro účely stanovení základu daně daňovou evidenci. Pokud tento limit překročí, nebo naplní jinou podmínku (§ 1, zákona 563/1991), potom se stávají účetními jednotkami a vedou povinně účetnictví. Příjmová stránka má jasně stanovená pravidla.

Mnohem obtížnější je ale situace na výdajové stránce. Poplatník má dvě možnosti, jakým způsobem vykazovat výdaje, které jsou vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů.

3.2.1 Výdaje v prokázané výši

První variantou jsou takové výdaje, které poplatník prokazuje správci daně. Má povinnost uchovávat veškeré doklady, které prokazují účelnost vynaložení a samozřejmě musí tyto výdaje být schopni zdůvodnit (prokázat). Tyto výdaje jsou zpravidla vymezeny v § 24 DzP (výdaje, které lze uznat) a § 25 DzP (výdaje, které uznat nelze). Jako příklad daňově uznatelných výdajů lze uvést např. cestovné (pracovní cesty), nákup odborné literatury, výdaje na školení, konferenční poplatky nebo spotřeba kancelářských potřeb. Naopak není možné uplatnit jednorázově pořizovací cenu dlouhodobého hmotného majetku, jehož pořizovací cena je vyšší než 40 000 Kč. Příkladem může být např. osobní počítač nebo zkušební stroje, které musí být odpisovány dle zákonných podmínek. Teprve tyto odpisy jsou daňově uznatelné a je možné o ně snížit (díleč) základ daně.

3.2.2 Výdaje stanovené procentem z příjmu ve stavu ke dni 1. ledna 2017

Druhou variantou, kterou může poplatník využít, je možnost uplatnit výdaje stanovené procentem z příjmů (§ 7, odst. 7 DzP). Poplatník však musí své příjmy zařadit do jednotlivých druhů podnikání. U přesně definovaných skupin je možné uplatnit procentuální výši a to i v případě, kdy skutečně vynaložené výdaje této částky nedosahují. V posledních letech je však nutné respektovat maximální částky, které lze uplatnit, tzv. výdajové stropy.

K 1. lednu 2017 byl v účinnosti zákon č. 454/2016 Sb., který stanovoval maximální částky uvedené v tab. 1. Jako příklad pro výdaje 80 % z příjmů je zemědělská činnost, pro 60 % příjmy ze živnostenského podnikání, 40 % jiné příjmy ze samostatné výdělečné činnosti (např. znalecká činnost) a 30 % lze uplatnit pro příjmy z nájmu majetku, který je zařazen v obchodním majetku.

Platilo však omezení § 35ca DzP (viz rovnice 1), podle kterého uplatní-li poplatník u dílčího základu daně podle § 7 výdaje podle § 7 odst. 7 nebo u dílčího základu daně podle § 9 výdaje podle § 9 odst. 4 a součet dílčích základů, u kterých byly výdaje tímto způsobem uplatněny, je vyšší než 50 % celkového základu daně,

Tab. 1 Maximální částky a procentuální výše výdajů k 1. lednu 2017.
Table 1 Maximum amounts and percentage of expenses as of 1 January 2017.

Procentuální výše	80 %	60 %	40 %	30 %
Maximální částka	1 600 000 Kč	1 200 000 Kč	800 000 Kč	600 000 Kč

Tab. 2 Maximální částky a procentuální výše výdajů k 1. červenci 2017.

Table 2 Maximum amounts and percentage of expenses as of 1 July 2017.

Procentuální výše	80 %	60 %	40 %	30 %
Maximální částka	800 000 Kč	600 000 Kč	400 000 Kč	300 000 Kč

Tab. 3 Výpočet daňové povinnosti.

Table 3 Calculation of the personal income tax.

Položka	Prokázané výdaje	Výdaje % z příjmů ke dni 1. 1. 2017	Výdaje % z příjmů ke dni 1. 7. 2017
Příjmy	1 500 000 Kč	1 500 000 Kč	1 500 000 Kč
Výdaje	300 000 Kč	600 000 Kč (40 % z P)	400 000 Kč (40 % z P, max. 400 000 Kč)
Základ daně	1 200 000 Kč	900 000 Kč	1 100 000 Kč
Sazba daně	15 %	15 %	15 %
Daň	180 000 Kč	135 000 Kč	165 000 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč	-24 840 Kč	-24 840 Kč
Sleva na manželku	-24 840 Kč	nelze § 35ca	-24 840 Kč
Daňové zvýhodnění	-13 404 Kč	nelze § 35ca	-13 404 Kč
Daňová povinnost	116 916 Kč	110 160 Kč	101 916 Kč

Tab. 4 Výpočet daňové povinnosti.

Table 4 Calculation of the personal income tax.

Položka	Prokázané výdaje	Výdaje % z příjmů ke dni 1. 1. 2017	Výdaje % z příjmů ke dni 1. 7. 2017
Příjmy	1 500 000 Kč	1 500 000 Kč	1 500 000 Kč
Výdaje	300 000 Kč	600 000 Kč (40 % z P)	400 000 Kč (40 % z P, max. 400 000 Kč)
Základ daně	1 200 000 Kč	900 000 Kč	1 100 000 Kč
Sazba daně	15 %	15 %	15 %
Daň	180 000 Kč	135 000 Kč	165 000 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč	-24 840 Kč	-24 840 Kč
Sleva na manželku	0 Kč	nelze § 35ca	0 Kč
Daňové zvýhodnění	-13 404 Kč	nelze § 35ca	-13 404 Kč
Daňová povinnost	141 756 Kč	110 160 Kč	126 756 Kč

nemůže a) snížit daň o slevu na manžela (manželku)¹⁾ b) a nemůže uplatnit daňové zvýhodnění na děti²⁾.

$$\text{nelze uplatnit pokud } §7 + §9, V = z P > 50 \% ZD \quad (1)$$

kde:

$V \% z P$ jsou výdaje stanovené procentem z příjmů,
 ZD je základ daně z příjmů fyzických osob.

¹⁾ Sleva na manžela (manželku) je ve výši 24 840 Kč u manžela (manželky) žijícího ve společně hospodařící domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč [...] (§ 35ba odst. 1 písm. b, DzP),

²⁾ Poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti na území členského státu Evropské unie [...] ve výši 13 404 Kč ročně na jedno dítě, 19 404 Kč ročně na druhé dítě a 24 204 Kč ročně na třetí a každé další dítě [...] (§ 35c, DzP) **V roce 2018** došlo ke změně daňového zvýhodnění u 1. dítěte na částku **15 204 Kč**.

3.2.3 Výdaje stanovené procentem z příjmu ve stavu ke dni 1. července 2017

K 1. červenci 2017 došlo vlivem novely zákona č. 170/2017 Sb. ke změně ustanovení §7 odst. 7, kdy došlo ke snížení maximálních uplatněných částek (tab. 2), ale současně došlo ke zrušení ustanovení § 35ca DzP. Poplatník se tak může v roce 2017 rozhodnout pro obě varianty. V roce 2018 už však bude možné uplatnit pouze výdaje dle stavu k 1. 7. 2017.

3.2.4 Modelový příklad A

Na základě těchto znalostí lze modelovat následující příklad A: Poplatník vykonává znaleckou činnost a jeho zdanitelné příjmy jsou 1 500 000 Kč. Vynaložené výdaje eviduje ve výši 300 000 Kč. Manžel(ka) má zdanitelné příjmy 40 000 Kč za rok. Společně mají jedno vyživované dítě ve věku 5 let. Úkolem je stanovit základ daně za podmínky, že poplatník nemá žádné jiné zdanitelné příjmy.

Tab. 5 Výpočet daňové povinnosti.
Table 5 Calculation of the personal income tax.

Položka	Prokázané výdaje	Výdaje % z příjmů ke dni 1. 1. 2017	Výdaje % z příjmů ke dni 1. 7. 2017
Příjmy	1 500 000 Kč	1 500 000 Kč	1 500 000 Kč
Výdaje	650 000 Kč	600 000 Kč (40 % z P)	400 000 Kč (40 % z P, max. 400 000 Kč)
Základ daně	850 000 Kč	900 000 Kč	1 100 000 Kč
Sazba daně	15 %	15 %	15 %
Daň	127 500 Kč	135 000 Kč	165 000 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč	-24 840 Kč	-24 840 Kč
Sleva na manželku	0 Kč	nelze § 35ca	0 Kč
Daňové zvýhodnění	-13 404 Kč	nelze § 35ca	-13 404 Kč
Daňová povinnost	89 256 Kč	110 160 Kč	126 756 Kč

Po výpočtu daňové povinnosti z uvedeného zadání vychází pro poplatníka nejvýhodněji, pokud uplatní variantu „Výdaje % z příjmů ke dni 1. 7. 2017“ (tab. 3).

3.2.5 Modelový příklad B

V následujícím příkladu (tab. 4) uděláme malou změnu. Předpokládáme, že má manžel(ka) vyšší příjmy než 68 000 Kč, čímž přesáhne limit pro uplatnění slevy, kterou tak nebude možné uplatnit. Poplatník vykonávající znaleckou činnost má i nadále zdanitelné příjmy 1 500 000 Kč a vynaložené výdaje eviduje ve výši 300 000 Kč. Společně mají jedno vyživované dítě ve věku 5 let. Úkolem je stanovit základ daně za podmínky, že poplatník nemá žádné jiné zdanitelné příjmy.

Dle kalkulace vychází pro poplatníka nejvýhodnější variantou „Výdaje % z příjmů ke dni 1. 1. 2017“, a to i přesto, že nemůže uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Daňové zvýhodnění ale může využít druhý z rodičů.

3.2.6 Modelový příklad C

V posledním modelovém příkladu (tab. 5) uděláme druhou změnu. Předpokládáme i nyní, že má manžel(ka) vyšší příjmy než 68 000 Kč, čímž tuto slevu nebude opět možné uplatnit. Tentokrát ale tento stejný poplatník bude mít zdanitelné příjmy 1 500 000 Kč, ale bude mít vyšší vynaložené výdaje. V evidenci má částku 650 000 Kč. Ve společné domácnosti s ním žije vyživované dítě ve věku 5 let. Úkolem je stanovit základ daně za podmínky, že poplatník nemá žádné jiné zdanitelné příjmy.

V modelovém příkladu C je výhodnější pro poplatníka výhodnější uplatnit výdaje v prokázané výši.

3.2.7 Společné ustanovení k modelovým příkladům A, B, C

Na modelových příkladech A, B, C byly ukázány různé varianty zdanění. Je velmi obtížné tvrdit, která varianta je pro poplatníka výhodnější, protože vždy záleží na okolních vstupních podmínkách (proměnných hodnotách). V každém případě se poplatník v 1. roce samostatné výdělečné činnosti může svobodně rozhodnout pro kteroukoliv z možností³⁾. Omezení ale nastává

u poplatníků, kteří mají příjmy dle § 7 po více zdaňovacích obdobích. Konkrétně v situaci, kdy uplatňuje v jednom roce výdaje stanovené procentem z příjmů a v následujícím období výdaje v prokázané výši (nebo obráceně). Přejít je možný pouze při dodržení pravidel, která jsou definována zákonem o daních z příjmů.

3.2.8 Přejít z daňové evidence na výdaje stanovené procentem z příjmů

Tato situace nastává ve chvíli, kdy poplatník v předchozím zdaňovacím období vedl daňovou evidenci (uplatňoval výdaje v prokázané výši) a od nového zdaňovacího roku se rozhodne přejít na výdaje stanovené procentem z příjmů. V tom případě musí být uplatněn § 23 odst. 8 písm. b) bod 2 DzP. Poplatník musí v rámci dodatečného daňového přiznání upravit základ daně a zohlednit tak pohledávky, závazky a zásoby, které měl k 31. 12. předcházejícího zdaňovacího období. Základ daně bude zvýšen o pohledávky a zásoby, naopak bude snížen o závazky.

Současně je povinen podat opravný přehled pro Českou správu sociálního zabezpečení a to nejpozději do 8 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o změně vyměřovacího základu. Opravný přehled pro zdravotní pojišťovnu není nutné podávat, protože se vyměřovací základ počítá z rozdílu mezi příjmy a výdaji.

3.2.9 Přejít z výdajů stanovených procentem z příjmů na daňovou evidenci

Pokud se poplatník rozhodne pro přechod na daňovou evidenci, platí pro něj rovněž postup, který musí být dle § 23 odst. 8 písm. b) bod 3 DzP. Tady je nutné navýšit základ daně o hodnotu pohledávky, které by byly při úhradě zdaněny (např. pohledávka za znalecký posudek), a o hodnotu nespotřebovaných zásob. Naproti tomu závazky, které vznikly v době, kdy byly uplatňovány výdaje stanovené procentem, nebude možné při jejich úhradě uplatnit jako daňově uznatelný výdaj.

Také v tomto případě je poplatník povinen podat opravný přehled pro Českou správu sociálního zabezpečení a to nejpozději do 8 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o změně vyměřovacího základu. Opravný přehled pro zdravotní pojišťovnu není ani v tomto případě nutné podávat, protože se vyměřovací základ počítá z rozdílu mezi příjmy a výdaji.

³⁾ V roce 2017 jsou 3 možnosti, v roce 2018 budou pravděpodobně jen 2 možnosti – výdaje prokázané a výdaje stanovené procentem z příjmů.

3.3 Sociální a zdravotní pojištění

Přestože tato kapitola pojednává o pojištění, ve své podstatě se jedná o položku, která má podobné vlastnosti jako daň. Jedná se o povinnou, nenávratnou platbu do státního rozpočtu, která je stanovena zákonem. Jak už bylo zmíněno v předchozích dvou podkapitolách, v případě příjmů ze samostatné výdělečné činnosti je nutné podat přehledy, na základě kterých dojde k výpočtu povinné platby, dopočítání přeplatku nebo nedoplatku, a současně i ke stanovení záloh na další období. Nutno podotknout, že ani sociální ani zdravotní pojištění, které odvádí OSVČ nejsou daňově uznatelnými výdaji.

3.3.1 Sociální pojištění

Výše vyměřovacího základu závisí na rozhodnutí OSVČ, musí to být však nejméně 50 % z rozdílu mezi daňovými příjmy a výdaji, které jsou na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Minimální vyměřovací základ závisí na tom, zda se jedná o hlavní činnost⁴⁾, nebo o vedlejší činnost⁵⁾. Maximální vyměřovací základ je stanoven ve výši 1 355 136 Kč v roce 2017 (v roce 2018 je 1 438 992 Kč), což odpovídá 48násobku průměrné mzdy.

Sazby pojistného jsou složeny ze dvou částí – povinné a dobrovolné. Povinná je účast na důchodovém pojištění (28 %) a na státní politiku zaměstnanosti (1,2 %). Dobrovolná je pak účast na nemocenském pojištění (2,3 %).

3.3.2 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění je vypočítáváno podobně jako u sociálního pojištění, tzn. 50 % z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti po odečtení výdajů na dosažení, zajištění a udržení. Minimální vyměřovací základ⁶⁾ je 14 116 Kč pro rok 2017 a 14 989,50 Kč pro rok 2018. Maximální vyměřovací základ byl od 1. ledna 2015 zrušen zákonem č. 592/1992 Sb. Sazba pojistného je 13,5 % z vyměřovacího základu.

4. ZÁVĚR

Tento příspěvek byl zaměřen na daň z příjmů u fyzických osob, které mají příjmy ze znalecké činnosti. Byl definován právní rámec zdanění v letech 2017 a 2018 zejména pak u příjmů ze samostatné výdělečné činnosti. Na modelových příkladech byly postupně vysvětleny kroky, které mohou poplatníkovi usnadnit rozhodování při výpočtu daňové povinnosti. Nelze s určitostí tvrdit, která varianta zdanění je jediná správná. Jak je vysvětleno na příkladech, nemusí vždy existovat jedno jediné správné řešení, ale rozhodování o konkrétní variantě je závislé na různých proměnných, které

mohou být specifické právě a jen pro daného poplatníka. Záleží na tom, kterou variantu si svobodně vybere.

Právě tato svobodná volba na sebe ale může vázat dodatečné povinnosti v případě, kdy poplatník přechází ze skutečně prokázaných výdajů na výdaje stanovené procentem z příjmů (popř. naopak). Jsou stanovena jednoznačná pravidla a postupy, které je poplatník povinen respektovat a uvést ve svém (řádném/dodatečném) daňovém přiznání.

Posledními složkami, které musí poplatník odvádět ze svého základu daně je sociální a zdravotní pojištění. Výpočet těchto pojištění je závislý na základu daně (rozdíl mezi příjmy a výdaji), přičemž je brána v úvahu min. výše 50 %. Také u sociálního a zdravotního pojištění musí být dále brán zřetel na to, zda se jedná o hlavní nebo vedlejší činnost popř., je-li počítáno z alespoň minimálního vyměřovacího základu, nebo u sociálního pojištění nepřesahuje maximální vyměřovací základ.

Zdanění je obsáhlá problematika, která nemusí být poplatníky vždy dobře pochopena a výsledná daňová povinnost nemusí být spočítána správně. Je však možné alespoň rámcově porovnat výdaje a v případě, že některá varianta vychází výrazně výhodněji než jiná, má smysl o změně způsobu výpočtu uvažovat. Poplatník, v našem případě znalec, se může obrátit na jiného znalce, kterým může být daňový poradce.

5. LITERATURA

- [1] BRADÁČ A., VÉMOLA A., BRADÁČ A.: Současný stav a etika znalecké činnosti v ČR. *Soudní inženýrství*, Brno, 2008, s. 138–147. ISSN 1211-443X.
- [2] ČSSZ (Česká správa sociálního zabezpečení): Povinná. 2017 [cit. 2017-12-29]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/ucast-na-pojisteni/povinna.htm>
- [3] Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.
- [5] Zákon č. 170/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní.
- [6] Zákon č. 454/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- [7] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- [9] Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ Částky jsou buď uváděny v roční výši v roce 2017 – 84 696 Kč a v roce 2018 – 89 940 Kč, nebo za každý měsíc samostatné výdělečné činnosti 2017 – 7 058 Kč a v roce 2018 – 7 495 Kč.

⁵⁾ Částky jsou buď uváděny v roční výši 33 888 Kč (2017), nebo 35 976 Kč (2018), nebo za každý měsíc samostatné výdělečné činnosti 2 824 Kč (2017), nebo 2 998 Kč (2018). Je-li rozhodná částka pro vedlejší činnost nižší než 67 756 Kč v roce 2017 (rok 2018 71 950 Kč), potom se neplatí sociální pojištění a neplatí se ani zálohy v následujícím roce. (ČSSZ, 2017)

⁶⁾ Minimální vyměřovací základ neplatí pro pojištěnce, za které je plátcem pojistného stát (např. studenti nebo poživatelé důchodů), nebo pokud dosahují alespoň minimálního vyměřovacího základu stanoveného pro zaměstnance (příjmy ze závislé činnosti), což je minimální mzda.